

L'independentisme

FERRAN MASCARELL / Historiador

AVUI, 23 de setembre del 2008

UN: el Cercle d'Estudis Sobiranistes assegura que un 35% dels ciutadans estan a favor de la independència. Sostenen que seria suficient per guanyar un referèndum d'autodeterminació. Afirmació agosarada. Com a il·lusió és plenament legítima. Res a dir-hi. El problema és que plantejat així contribueix a derivar la necessitat de poder polític que avui tenen els catalans en una il·lusió llunyana, abstracta i romàntica, però sense significació real en la vida dels catalans d'ara. No cal dir que la il·lusió de l'independentisme és perfectament legítima i és obvi que tot demòcrata català i espanyol l'hauria de respectar. Però també és legítim que tot demòcrata català tingui dret a reclamar als ideòlegs de l'independentisme que apostin per una pràctica política menys fantasiosa. Els ideòlegs de l'independentisme han d'explicar com ampliaran la base social, com trencaran els profunds lligams socials i econòmics existents amb Espanya, com estovaran un Estat més segur de si mateix que mai des del 1898, com garantiran que l'Estat català resultant assegurarà a la gent una millor defensa dels seus interessos i com la geopolítica mundial imbuïda de cinisme tàctic acceptarà el dret català a l'autodeterminació.

DOS: AL MEU ENTENDRE les proclames banals d'alguns ideòlegs de l'independentisme accentuen l'ambigüitat que ha caracteritzat el conjunt de la política catalana i defugen la veritable qüestió de la sobirania i el poder ara i avui. Juguen una partida amb final llunyà i mític. Defineixen un legítim horitzó estratègic, però no proposen cap tàctica política eficaç. Pensant que fan el contrari, accentuen la tradicional indefinició de la

política catalanista a l'hora de marcar territori català en el camp de joc on es juga el poder de l'Estat. El catalanisme, per les renúncies d'uns i altres, fa temps que va despreocupar-se de qui -i a favor de qui- controla els poders de l'Estat.

TRES: SUPOSO QUE per tot plegat m'ha semblat rellevant que el conseller Carod-Rovira fes coincidir l'Onze de Setembre amb la vindicació explícita del federalisme alemany; un federalisme real i no retòric -va dir- que permetria solucions per a una Catalunya oberta al món, que oferiria instruments polítics socials, econòmics i culturals que farien possible una autèntica internacionalització del país. Com em va colpir l'afirmació que aquest mateix cap de setmana li vaig escoltar a un alcalde sobiranista: canviaria una mica d'Estat per tanta nació.

QUATRE: LA REFLEXIÓ de Carod-Rovira i de l'alcalde són oportunes. Permeten insistir a preguntar-me per quina raó la societat catalana porta vint anys renunciant a dedicar una part substancial de les seves millors energies a tractar d'aconseguir una quota més gran de poder de l'Estat i a obtenir un marc constitucional més permeable als legítims interessos dels ciutadans de Catalunya.

CINC: ELS ACTUALS DEBATS pressupostaris i estatutaris estan posant al descobert les limitacions de l'activisme de base institucional indefinida practicat per la política catalana. S'està demostrant que la gesticulació política catalana i la tensió amb els poders de l'Estat solen estar més destinades a millorar posicions en el microscòpic poder autonòmic català que a cap altra cosa. Els debats actuals mostren que la Catalunya política no fa por a ningú.

SIS: A LA POLÍTICA CATALANA li convé canviar d'estratègia. Es tracta de cridar i gesticular menys i, en canvi, definir una nova estratègia catalanista per lluitar per millorar posicions en els mecanismes de poder de l'Estat. Cap partit ha de renunciar al seu marc de referència institucional, sigui l'autonomisme reformista, el federalisme plurinacional o la independència. Al contrari, cal explicar-lo sense complexos, però per sobre de tot és imprescindible que el catalanisme de tots -la nació catalana- no deixi de reclamar més i més Estat per a Catalunya. Només així, els idearis de l'independentisme, del sobiranisme o del federalisme deixaran de ser il·lusions de saló per esdevenir opcions reals dels catalans.